

#	Hoofdstuk	Programmapunt	Amendement	Indiener	Toelichting	Pre-advies	Toelichting	Categorie
1	1. Bestaanszekerheid	2	Toevoegen: <i>We verhogen het minimumjeugdloon zodat jongeren meer gaan verdienen. We willen dat uiteindelijk het jeugdloon vanaf 18 jaar wordt vervangen door het minimumloon. We zorgen ervoor dat mbo-studenten die werk combineren met opleiding (de zogeheten bbl-opleiding) het volledige jeugdloon verdienen.</i>	Thomas Beukema	Jongeren onder de 18 jaar mogen vanwege wettelijke beperkingen minder en lichter werk doen dan volwassenen, wat een lager loon rechtvaardigt. Vanaf 18 jaar vervallen deze beperkingen en mogen zij volwaardig meedraaien op de werkvloer. Daarom is het logisch dat zij dan ook het volledige minimumloon gaan ontvangen. Dit geldt zeker voor mbo-studenten in een bbl-opleiding, die werken en leren combineren. Immers, zij leveren dan een volwaardige bijdrage.	Overnemen	Eerste stap is het verhogen van het minimumjeugdloon. Het einddoel is volledige afschaffing. Maar hierbij moeten we wel rekening houden dat een afschaffing werkgevers veel geld kost en kan leiden tot ontslag van 18-jarigen die dan te duur worden. Daarom zal een ingroei nodig zijn.	2
2	1. Bestaanszekerheid	3	Toevoegen: <i>We voeren een verplichte belastingvrije stagevergoeding in voor mbo-, hbo- en wo-studenten, die € 450 per maand bedraagt. Dit is ook het minimum voor een fulltime stage. Deze vergoeding geldt voor stages van ten minste 6 weken. Mkb'ers of non-profit organisaties zoals stichtingen en verenigingen met een klein budget kunnen hiervoor ondersteuning aanvragen.</i>	Michael van 't Hoff	Het artikel wordt afgestemd met artikelnummer 21 uit Hoofdstuk 9.9. Goed onderwijs. Non-profit organisaties worden expliciet meegenomen bij de ondersteuning. Na goedkeuring kan dit artikel het bestaande artikel 21 in Hoofdstuk 9 vervangen zodat consistentie ontstaat.	Overnemen	De basis moet op orde, dus belangrijk dat stagiairs een vergoeding krijgen	2
3	1. Bestaanszekerheid	6	Toevoegen: <i>We zetten in op een structurele oplossing voor hoge energieprijzen. De energietransitie moet betaalbaar en toegankelijk zijn voor iedereen. We zetten ons in voor duidelijke informatievoorziening en ondersteuning zodat huishoudens duurzame keuzes kunnen maken. Hoe minder energie je gebruikt, hoe goedkoper het is. We geven subsidie voor het isoleren van huizen via gemeentelijke energieloketten. We financieren organisaties zoals de Fix Brigade en energiebank. We de energierekening echt niet kan betalen, kan een beroep doen op het energienoodfonds dat structureel beschikbaar komt.</i>	Michael van 't Hoff	De energietransitie mag niet leiden tot nieuwe ongelijkheid. Heldere communicatie en ondersteuning zijn essentieel om alle huishoudens mee te nemen in de verduurzaming.	Overnemen	Dit hoofdstuk gaat over de bestaanszekerheid van mensen en dan specifiek het inkomen van mensen. De basis moet op orde. Deze tekst over de energietransitie past beter bij het kopje energiezekerheid.	2
4	1. Bestaanszekerheid	35	Nieuw programmapunt: We erkennen de onevenredige studieschulden waar studenten uit de pechgeneratie mee te maken hebben gekregen. Naast de gerealiseerde extra tegemoetkoming voor studenten uit de pechgeneratie, willen we dat voor studenten die in de periode hun studieschuld hebben opgebouwd de rente definitief op 0% bevroren wordt.	Thomas Beukema	Dit is vrijwel in lijn met ons huidige beleid, maar komt onvoldoende terug in het verkiezingsprogramma. Veel studenten hebben destijds ook een studieschuld geaccepteerd in de veronderstelling dat de rente 0% zou blijven, zoals meermaals toegezegd door de toenmalig minister van Onderwijs. Het plots verhogen van de rente voelt daarom als het breken van een belofte en vergroot het wantrouwen in de politiek. Bovendien zorgt de rentestijging voor een zware en onvoorziene financiële last op een generatie die al te maken heeft met hoge woonlasten, dure boodschappen en onzekerheid op de arbeidsmarkt. Door de rente te bevriezen op 0% herstellen we vertrouwen, creëren we financiële ademruimte voor jonge werkenden en versterken we de bestaanszekerheid van een groep die onterecht dubbel getroffen is.	Overnemen	NSC realiseerde al een extra tegemoetkoming voor studenten uit de 'pechgeneratie'. Voor de resterende schulden zou het 0% tarief moeten gelden.	2
5	2. Oplossen van de wooncrisis	14	Nieuw programmapunt: Verlenen van hoge prioriteit aan vergunningverlening voor woningbouwprojecten, ook in relatie tot stikstof. Circulaire bouwinitiatieven voor jongerenwoningen verdienen extra aandacht en versnelde procedures.	Michael van 't Hoff	Het woningtekort is urgent en raakt vooral jongeren. Vergunningverlening stagneert vaak door stikstofregels. Door woningbouw prioriteit te geven in de vergunningverlening en circulaire initiatieven te stimuleren, versnellen we de realisatie van betaalbare woningen en dragen we bij aan duurzaamheid.	Overnemen	We ondersteunen dit amendement. Woningbouw hoge prioriteit geven bij vergunningverlening kan wel betekenen dat er er minder snel ruimte is voor andere initiatieven, zoals landbouw, defensie of economie.	2
6	2. Oplossen van de wooncrisis	15	Toevoegen: <i>Het is van groot belang dat marktpartijen in beweging komen om meer (betaalbare) koopwoningen en woningen in het segment van de midden-huur te bouwen. Dat helpt starters maar ook ouderen die een kleinere woning zoeken. We verlagen het bedrag wat er verstaan wordt onder een betaalbare koopwoning, zodat ook eenverdieners toegang krijgen tot de woningmarkt. We stimuleren startersleningen, koopgarantconstructies en erfpachalternatieven, waaraan het Rijk meebetaalt. We handhaven voor starters de vrijstelling van de overdrachtsbelasting.</i>	Thomas Beukema	Betaalbare woningen zijn woningen tot en met 405.000 euro nu. Vaak moeten tweeverdieners voor dit soort woningen overbieden. Dit is onwenselijk voor eenverdieners en starters op de woningmarkt. We vinden dan ook dat een betaalbare koopwoning ook echt betaalbaar moet zijn, en dat dit bedrag van 405.000 euro nu naar beneden moet.	Overnemen		2
7	2. Oplossen van de wooncrisis	21	<i>Op het moment dat iemand te groot woont, moet het mogelijk worden om van woning te ruilen met iemand die te klein woont. Dit zien we als gewenste woningruil. We verwachten van woningcorporaties en gemeenten dat zij dit mogelijk maken.</i> Toevoegen: <i>We stimuleren hiervoor de ontwikkeling van een landelijk dekkend platform om woningruil binnen en tussen partijen te stimuleren.</i>	Thomas Beukema	Een landelijke overheidsmarktplaats/loket voor woningruil is wenselijk. Hiermee kan doorstroming laagdrempelig worden gestimuleerd. Eerder is zoiets geprobeerd via woningruilapp HuisjeHuisje, maar op dit moment bestaat alleen iets als Ruilmijnwoning.nl – iets wat vanuit de markt en niet vanuit de overheid wordt georganiseerd (met bijvoorbeeld risico op inbreuk van (privé)gegevens en/of het doorverkoop ervan).	Overnemen	Het platform zal een gezamenlijke verantwoordelijkheid moeten zijn van rijk, gemeenten en corporaties.	2

8	2. Oplossen van de wooncrisis	24	<i>Het is nodig om meer geschikte seniorenwoningen te bouwen met voorzieningen zoals ICT, domotica en nabije zorg, waarin senioren zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. Gemeenten moeten daarvoor afspraken maken met woningcorporaties en zorgpartijen. Ook initiatieven om ouderen en jongeren samen te huisvesten juichen we toe, zeker als jong en oud zo een positieve invloed op elkaars leven hebben (bijvoorbeeld door het tegengaan van eenzaamheid bij ouderen en een gevoel van zingeving bij jongeren).</i> Schrappen: "Ook initiatieven om ouderen en jongeren samen te huisvesten juichen we toe, zeker als jong en oud zo een positieve invloed op elkaars leven hebben (bijvoorbeeld door het tegengaan van eenzaamheid bij ouderen en een gevoel van zingeving bij jongeren)."	Michael van 't Hoff	Woningen voor mensen met een beperking worden vaak vergeten. Door het voorstel te splitsen, wordt duidelijk dat artikel 24 niet alleen over ouderen gaat, en dat "mensen met een beperking" niet automatisch aan ouderen gekoppeld worden.	Overnemen	Zie volgende amendement, waar dit weer toegevoegd wordt.	1
9	2. Oplossen van de wooncrisis	24	Nieuw programmapunt: Initiatieven om ouderen en jongeren samen te huisvesten worden toegejuicht, zeker als jong en oud zo een positieve invloed op elkaars leven hebben (bijvoorbeeld door het tegengaan van eenzaamheid bij ouderen en een gevoel van zingeving bij jongeren).	Michael van 't Hoff	Woningen voor mensen met een beperking worden vaak vergeten. Door het voorstel te splitsen, wordt duidelijk dat artikel 24 niet alleen over ouderen gaat, en dat "mensen met een beperking" niet automatisch aan ouderen gekoppeld worden.	Overnemen		1
10	2. Oplossen van de wooncrisis	38	<i>We verlagen de overdrachtsbelasting. We behouden de hypotheekrenteaftrek.</i> Schrappen "We behouden de hypotheekrenteaftrek" en vervangen door: We behouden de hypotheekrenteaftrek voorlopig, maar zetten ons in voor een geleidelijke maar volledige afschaffing. Bij deze afschaffing wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de toegankelijkheid van koopwoningen voor starters.	Peter Muthing	De hypotheekrenteaftrek is ondoelmatig en kost de overheid circa €8 miljard per jaar, waarbij het voordeel vooral naar de hoogste inkomens gaat. Huurders betalen mee aan het vermogen van kopers, wat sociale ongelijkheid creëert. Het drijft huizenprijzen en hypotheekrente op, waardoor starters moeilijk toegang krijgen tot de koopmarkt. De vrijgekomen middelen kunnen effectiever worden ingezet voor volkshuisvesting, verduurzaming en andere noodzakelijke uitgaven (zorg, defensie, 4. Weerbare samenleving).	Niet overnemen	NSC is voorstander van handhaven van de hypotheekrenteaftrek. Dit geeft zekerheid aan woning-kopers en duidelijkheid aan onze kiezers. De koop van een woning is vaak de grootste uitgave in iemands leven. Voor veel mensen is een koopwoning onbereikbaar zonder aftrek. Door de extra eisen aan aflossing zijn er reeds grenzen aan de aftrek.	3
11	3. Goed Bestuur		Nieuw programmapunt: We maken overheidsinstanties toegankelijker, begrijpelijker en nabijger: op deze manier kunnen (ook kwetsbaardere) burgers goed deelnemen aan de samenleving.	Michael van 't Hoff	De nadruk dient (meer) gelegd te worden op brede toegankelijkheid en nabijheid. Nu gaat het huidige artikel 31 erg in op detail. Ons voorstel voorziet in echte aandacht voor een bredere menselijke maat.	Overnemen	Past binnen het gedachtegoed van Nieuw Sociaal Contract voor een betrouwbare en dienstbare overheid	2
12	3. Goed Bestuur		Nieuw programmapunt: We stimuleren maatschappelijke initiatieven; burgers nemen steeds vaker het initiatief om aan de slag te gaan met het aanpakken van publieke vraagstukken, zoals de energietransitie.	Michael van 't Hoff	Concrete actieve ondersteuning en facilitering van initiatieven is noodzakelijk naast debat en meningsrepresentatie. Hiermee voegen we concrete praktische steun voor deze initiatieven toe.	Overnemen		2
13	3. Goed Bestuur	23	Toevoegen: We versterken de onafhankelijkheid van de Inspecties en toezichthouders bij het toezicht op de uitvoering van taken en naleving van wetten en regels. Rapportages van de Inspecties mogen niet blootstaan aan politieke of departementale invloeden. De inspectie en toezichthouders moeten volledig onpartijdig zijn. Inhoudelijke kennis van het beleidsterrein, aantoonbare expertise binnen de uitvoering en verbinding met de burger is cruciaal bij de Inspecties. We zetten de wet op de rijksinspecties door en zorgen voor een betere waarborging van de onafhankelijkheid, conform de initiatiefnota 'Voorstellen ter versterking van de onafhankelijkheid van rijksinspecties'.	Michael van 't Hoff	Het verkiezingsprogramma legt nu de nadruk op (juridische) onafhankelijkheid van inspecties. Wij zien dit breder en willen benadrukken dat ook andere toezichthouders een rol in checks & balances hebben. De mechanismen om uitvoeringspraktijken te controleren zijn de afgelopen jaren verwaarloosd en niet vernieuwd.	Overnemen		1
14	3. Goed Bestuur	36	Nieuw programmapunt: We onderkennen het belang van een toegankelijke samenleving waarin iedereen, ongeacht beperking, volledig kan participeren. Daarom zetten we ons in voor een volledige implementatie van het VN-Verdrag Handicap in nauwe samenwerking met lagere overheden en belangenorganisaties. Bijvoorbeeld door actief drempels weg te nemen in de fysieke leefomgeving en de toegankelijkheid van het openbaar vervoer te verbeteren.	Trijntje Hummel	Mensen met een beperking of handicap kunnen nog steeds niet volwaardig meedoen aan de samenleving. Dagelijkse obstakels zijn fysieke drempels in de leefomgeving, overheidsgebouwen, openbare ruimten en infrastructuur. Ook de toegankelijkheid van openbaar vervoer moet worden verbeterd zodat zelfstandig en gelijkwaardig reizen mogelijk is. Ondanks bestaande regelgeving blijven belemmeringen bestaan. Het VN-Comité voor de rechten van Personen met een Handicap heeft in 2024 aanbevelingen gedaan aan de Nederlandsoverheid. Met deze maatregelen wil Nieuw Sociaal Contract een samenleving creëren waarin mensen met een beperking volwaardig kunnen meedoen en hun rechten daadwerkelijk worden gerealiseerd.	Overnemen		2
15	4. Weerbare samenleving		Nieuw programmapunt: Wij willen dat de innovatiekracht van de Nederlandse economie wordt benut om een stimulans te geven aan de ontwikkeling van een hoogwaardige defensie-industrie met een accent op <i>strategic enablers</i> (militaire kerncapaciteiten waarvoor we op dit moment nog afhankelijk zijn van de Verenigde Staten).	Ronald de Bruin	De Europese defensie-industrie is momenteel in hoge mate gefragmenteerd en ontbreekt het aan standaardisatie en schaalgrootte. Mede hierdoor zijn we nog in grote mate afhankelijk van de Amerikaanse defensie-industrie. Met de nieuwe NAVO-norm zal een flink deel van de extra uitgaven voor de aanschaf van militaire kerncapaciteiten moeten worden belegd bij Europese bedrijven. We mogen als Nederland deze kans niet laten passeren.	Overnemen		2

16	5. Nederland in de wereld	21	<i>Daarnaast moet het mogelijk worden om lidstaten die stelselmatig de rechtsstaat ondermijnen of langdurig niet voldoen aan de toelatingscriteria, uit de EU te zetten.</i> Schrappen en vervangen door: "Daarnaast moet de EU lidstaten die stelselmatig de rechtsstaat ondermijnen of langdurig niet voldoen aan de toelatingscriteria, conform artikel 7 van het Verdrag op de werking van de EU, het stemrecht ontnemen totdat wordt vastgesteld dat weer aan de toelatingscriteria wordt voldaan."	Ronald de Bruin	Volgens het Verdrag op de werking van de EU kan een lidstaat niet uit de EU worden gezet. Een lidstaat kan de EU alleen op eigen verzoek verlaten, zoals bij de Brexit het geval was. De mogelijkheid om een lidstaat uit de EU te zetten, vereist een aanpassing van dit verdrag en een besluit daartoe kan alleen op basis van unanimiteit worden genomen. Een dergelijke aanpassing is dan ook slechts theoretisch. Indien een land niet meer deel uitmaakt van de EU, draagt het ook niet meer bij aan het EU-budget. Deze bijdrage blijft behouden in het geval van een rechtsstaatslot en ontneming van stemrecht. Door het buiten de EU zetten van een lidstaat, wordt het gehele volk gestraft dat nu ook niet meer in staat is om via verkiezingen een andere regering te kiezen die zich wel aan de regels houdt. Een terugkeer in de EU kan alleen na het volgen van een lang toelatingsproces, hetgeen niet alleen voor de kandidaat-lidstaat veel tijd en energie vergt, maar ook voor de EU-instellingen en lidstaten. Een land dat buiten de EU wordt gezet, is onvankelijker voor de invloed van landen die de EU niet goed vinden.	Niet overnemen	Dit amendement is een onnodige verzwakking van het programma. Het is reeds mogelijk om geld in te houden of het stemrecht te ontnemen wanneer lidstaten over de schreef gaan. Maar meer is nu niet mogelijk. NSC wil een ultieme 'stop-gap' hebben, namelijk het verplicht uittrekken van een lidstaat als deze structureel de basis toetredingsregels overtreden. Dit kan nu alleen met instemming van die lidstaat zelf. We hopen dat dit nooit benut hoeft te worden, maar het feit dat dit nu überhaupt niet kan vinden we niet juist.	3
17	6. Identiteit en cultuur	3	Toevoegen: <i>Het Fries is een officiële taal in Nederland en moet in de Grondwet worden erkend. Dat geldt ook voor de Nederlandse taal zelf en daarnaast voor de bijzondere positie van de Nederlandse Gebarentaal en de regionale talen Nedersaksisch, Limburgs en Papiaments. Het Fries moet ook erkend worden als EU-taal.</i>	Jack Westra	Regionale talen komen te weinig op de agenda; opname in de Grondwet maakt hun bescherming een basisprincipe. Aansluiting bij het Europees Handvest voor regionale talen versterkt juridische bescherming en regionale identiteit. Taal heeft een bindende sociale, culturele en economische functie, en versterkt uitwisselingen met aangrenzende Duitse en Belgische regio's.	Overnemen	Voor bescherming van deze regionale talen zijn het Convenant Nedersaksisch en het Convenant Limburgs leidend. Bescherming van deze talen gebeurt op basis van boek II van het Europees Handvest voor regionale talen. We zetten ons sterk in voor het behoud van deze talen. Het amendement geeft op een juiste wijze het onderscheid met de overige talen weer, die verdere bescherming genieten voor het gebruik in het rechtsverkeer (denk aan rechtbanken en geboorteakten), het onderwijs en het bredere sociaal-economische verkeer.	2
18	6. Identiteit en cultuur		Nieuw programmapunt: We willen de journalistiek, het fundament van onze democratie, versterken. We pleiten voor meer onderzoeksjournalistiek op landelijk, regionaal en lokaal niveau. Onderzoeksjournalistiek biedt niet alleen diepgang en context, maar draagt ook bij aan transparantie, verantwoording en het blootleggen van misstanden. Daarnaast zetten we ons in voor het versterken van de positie van journalisten, zodat zij veilig, onafhankelijk en professioneel hun werk kunnen uitvoeren. -	Michael van 't Hoff	De kwaliteit van de media staat onder druk door sensatie en clicks. Juist in deze tijd is het van belang te investeren in onderzoeksjournalistiek, die de samenleving voorziet van betrouwbare informatie en kritische inzichten. Dit wijzigingsvoorstel benadrukt bovendien het belang van een sterkere positie voor journalisten.	Overnemen		2
19	8. Eerlijk werk in een sterke economie	22	Toevoegen aan het programmapunt: We geven strategische industrieën en groeibedrijven prioriteit bij het toewijzen van netcapaciteit. Hiervoor wordt in samenwerking met de Autoriteit Consument & Markt (ACM) en netbeheerders een landelijk netverdelingskader opgesteld. Verstopping op het net (congestie) houdt de vestiging en groei van innovatieve bedrijven tegen. Daarnaast investeren we gericht in regionale energiehubs waarin bedrijven en instellingen samenwerken aan lokale energieopwekking en -opslag, om netcongestie te beperken en eigenaarschap te vergroten. Zie ook de maatregelen die we nemen in het hoofdstuk over 11. Onze fysieke leefomgeving.	Michael van 't Hoff	Regionale energiehubs bieden een praktische oplossing voor netcongestie en versterken lokale samenwerking en eigenaarschap in de energietransitie. Dit mist in het huidige artikelnummer.	Overnemen	<i>Redactioneel zal dit geplaatst worden onder programmapunt 26 van hoofdstuk Onze Fysieke Leefomgeving</i>	2
20	8. Eerlijk werk in een sterke economie	24	<i>Voor het innovatieve mkb blijven de regionale ontwikkelingsmaatschappijen het eerste aanspreekpunt. We handhaven de belastingvoordelen voor innovatie en de aftrek voor milieu-investeringen en zijn terughoudend met subsidies. Bijzondere aandacht moet er zijn voor de risicovolle beginfase, het doorgroeien naar een volwaardig bedrijf en het voorkomen van weglekken van kennis en bedrijvigheid. Hiervoor moeten voldoende fondsen beschikbaar zijn.</i> Toevoegen: Ook geven we ruimte aan innovatiepilots, vooral bij verduurzamingsprojecten die de meeste prikkels nodig hebben om op gang te komen.	Michael van 't Hoff	Er staat momenteel niet specifiek iets in het concept-verkiezingsprogramma over groene innovatie. Een punt opnemen in algemene bewoordingen is niet hetzelfde als het expliciet benadrukken van waar de grootste stimulans nodig is. De aanpassing voegt duidelijkheid en prioriteit toe.	Overnemen		2
21	9. Goed onderwijs		Nieuw programmapunt: We zetten ons in om een dagelijks schoolontbijt structureel mogelijk te maken voor kwetsbare kinderen, zodat ieder kind de dag gezond en vol energie kan starten. Een goede maaltijd in de ochtend bevordert de leerprestaties van kinderen. Bovendien stimuleert het goede eetgewoonten en sociale interactie tussen kinderen.	Thomas Beukema	We moeten ons hard maken voor het schoolontbijt. Dit is voor kwetsbare groepen in onze maatschappij erg belangrijk en bevordert gelijke kansen.	Overnemen	De rol van de overheid moet hier begrensd zijn. In de basis zijn en blijven ouders verantwoordelijk voor het ontbijt van hun kinderen. Maar voor kwetsbare groepen (bijvoorbeeld kinderen uit arme gezinnen) ligt dit juist anders. Die hebben een extra steun in de rug nodig.	2

22	9. Goed onderwijs	26	Toevoegen: <i>Opleidingen worden voortaan in beginsel weer aangeboden in de Nederlandse taal. Gerichte uitzonderingen zijn mogelijk in de masterfase en voor bepaalde tekortstudies. Ook bij die uitzonderingen krijgt Nederlands een stevige plek in het curriculum.</i> Universiteiten en hogescholen krijgen de opdracht om structureel voldoende capaciteit te organiseren voor gratis taallessen Nederlands voor internationale studenten. Deze taallessen moeten toegankelijk zijn voor alle studenten die actief willen deelnemen aan de Nederlandse samenleving. We willen af van de doorgeslagen behoefte van onderwijsinstellingen om zoveel mogelijk (internationale) studenten aan te trekken.	Michael van 't Hoff	Veel internationale studenten willen actief deelnemen aan de Nederlandse samenleving en de taal leren. Het huidige aanbod van taallessen is vaak onvoldoende, waardoor gemotiveerde studenten buiten de boot vallen. Door structureel te investeren in taaleducatie en samenwerking met lokale partners, versterken we integratie, sociale cohesie en de toegankelijkheid van het hoger onderwijs.	Overnemen		2
23	9. Goed onderwijs		Nieuw programmapunt: Om de meerwaarde van internationale studenten voor de Nederlandse samenleving en arbeidsmarkt te waarborgen, voeren we een 'stay-rate garantie' in. Dit betekent dat het aantal internationale studenten dat een studieprogramma of onderwijsinstelling mag aannemen, gedeeltelijk afhankelijk wordt van hun verblijfspercentage in Nederland na afstuderen. Universiteiten en hogescholen moeten streven naar een minimale 'stay-rate' van 50% na vijf jaar.	Michael van 't Hoff	Het huidige verkiezingsprogramma heeft het over het binden van internationaal talent, maar noemt geen concrete stay-rate doelstelling of koppeling aan toelatingsbeleid. Deze aanvulling zorgt voor een concreet, meetbaar doel.	Overnemen		2
24	10. Toegankelijke gezondheidszorg		Nieuw programmapunt: Om de volksgezondheid te verbeteren moeten levensmiddelenfabrikanten worden aangezet om het zoutgehalte in voedsel te verminderen en burgers worden gestimuleerd tot gezondere keuzes. Daarmee verkleinen we het risico op nierschade en hart- en vaatziekten, en dragen we bij aan een gezondere samenleving.	Michael van 't Hoff	Hiermee maken we expliciet dat wij ons blijvend hard maken voor gezondere levensmiddelen. Ook zetten we zo stappen om de Nationale Aanpak Productverbetering (NAPV) beter vorm te geven.	Overnemen	Deze maatregel vloeit voort uit het nationale preventieakkoord. Wetgeving kan een laatste stap kunnen zijn, maar de eerste verantwoordelijkheid ligt bij consumenten (weet wat je eet) en producenten.	2
25	10. Toegankelijke gezondheidszorg		Nieuw programmapunt: We willen voor iedereen met een beperking een volwaardige deelname aan de samenleving bereiken door het realiseren van passende woningen, vervoer en kansen voor werk- en dagbesteding.	Michael van 't Hoff	Er staat momenteel te weinig in het verkiezingsprogramma over mensen met een beperking. Deze groep is vaak onderbelicht. Met dit voorstel wordt hier meer aandacht aan gegeven.	Overnemen		2
26	10. Toegankelijke gezondheidszorg		<i>Het eigen risico mag de toegang tot de zorg niet belemmeren. In plaats van een halvering van het eigen risico in de zorgverzekering kiezen we voor een beperkte eigen bijdrage van € 80 per behandeling met een maximum van € 385. Iemand met bijvoorbeeld astma, die weet dat hij/zij jaarlijks maar één keer naar de dokter hoeft, hoeft dan niet bij één behandeling direct zijn volledige eigen risico te betalen. We houden vast aan de uitvoering van het zorgakkoord (AZWA) en investeren in het opleiden van personeel. We draaien de afschaffing van de tegemoetkoming voor arbeidsongeschikten terug en beperken de stapeling van zorgkosten voor chronisch zieken.</i> Schrappen '80 euro' en vervangen door '50 euro'.	Fractie	Dit betreft een tikfout in het programma. De lijn die NSC al langere tijd heeft gekozen is om het eigen risico op 50 euro per behandeling te zetten, niet 80.	Overnemen		2
27	11. Onze fysieke leefomgeving	21	<i>We letten sterk op een eerlijke verdeling van de kosten van het elektriciteitsnet tussen bedrijven en huishoudens. Huishoudens moeten zoveel mogelijk worden ontzien bij de extra kosten. We verlagen daarom de kosten voor huishoudens.</i> Schrappen en vervangen door: We letten sterk op een eerlijke verdeling van de kosten van het elektriciteitsnet tussen bedrijven en huishoudens. Huishoudens moeten daarbij zoveel mogelijk worden ontzien, zodat de energierekening betaalbaar blijft. Daarom verlagen we de kosten voor huishoudens. Ook subsidies en regelingen voor verduurzaming moeten eenvoudig en toegankelijk zijn, zodat juist de mensen die dit het hardst nodig hebben kunnen investeren in energiebesparing. Zo voorkomen we uitsluiting en versterken we de maatschappelijke impact van de energietransitie.	Michael van 't Hoff	Toegankelijke regelingen zijn essentieel om kwetsbare groepen te ondersteunen in de energietransitie. Dit voorkomt uitsluiting en versnelt de maatschappelijke impact.	Overnemen		2
28	12. Onze digitale omgeving	32	<i>We steunen Europese initiatieven om wettelijk het verslavende ontwerp van sociale mediaplatforms aan banden te leggen.</i> Toevoegen: We maken het reguleren van aanbevelingsalgoritmes op zeer grote sociale mediaplatforms tot een Europese prioriteit. Deze algoritmes moeten transparant zijn en geoptimaliseerd worden met het oog op mentale gezondheid van gebruikers, in plaats van maximale schermtijd.	Michael van 't Hoff	Sociale mediaplatforms zoals Instagram, TikTok en X hebben een grote invloed op het welzijn van (jonge) gebruikers. Intensief gebruik leidt aantoonbaar tot gevoelens van onzekerheid, eenzaamheid en depressie. De huidige algoritmes zijn ontworpen om verslaving te bevorderen, niet welzijn. Door aanbevelingsalgoritmes te reguleren en transparant te maken, kunnen we de mentale gezondheid van gebruikers beschermen. Dit sluit aan bij de bredere inzet van NSC op digitale weerbaarheid, bescherming van jongeren en menselijke waardigheid in de digitale omgeving.	Overnemen	In lijn met eerdere motie op het partijcongres.	2

29	14. Overheidsfinancien op orde	9	<i>In box 3 gaan we daadwerkelijke inkomsten en winsten (in plaats van fictief rendement) uit vermogen eerlijk belasten. (...) Schrappen en vervangen door:</i> In box 3 voeren we een facultatief stelsel in naar Zweeds voorbeeld, waarbij beleggers kunnen kiezen tussen belasting op fictief rendement via een fiscaal aantrekkelijke spaar- en beleggingsrekening of belasting op gerealiseerde vermogenswinst. Het fictieve rendement wordt jaarlijks vastgesteld op basis van de tienjaarsrente plus een opslag van 1%, met een vermogensvrijstelling van €57.684 per persoon. Dit systeem biedt eenvoud, voorspelbaarheid en stimuleert beleggen onder brede lagen van de bevolking.	Michael van 't Hoff	De EU wil dat haar inwoners meer gaan beleggen. Het Zweedse model met het investeringsparkonto, die een kruising betreft tussen een spaar- en beleggingsrekening, heeft geleid tot een veel hogere participatiegraad in aandelen (meer dan 50% van huishoudens) en een 56% hoger rendement over 30 jaar dan het Nederlandse systeem. Het biedt eenvoud, fiscale aantrekkelijkheid en keuzevrijheid. Door een facultatief stelsel in te voeren, zoals in Zweden, kunnen beleggers kiezen wat het beste bij hun situatie past. Dit bevordert financiële zelfredzaamheid, sluit aan bij de wens van de EU om het beleggingsklimaat te verbeteren, en voorkomt dat Nederland verder achterop raakt in vermogensopbouw en investeringsklimaat. Zie ook: https://www.bnr.nl/nieuws/economie/10580858/brussel-wil-huishoudensaanmoedigen-hun-spaargeld-te-beleggen https://www.stockwatch.nl/den-haag-let-op-hoe-zweedse-beleggers-56-meer-rendement-maken-dan-wij/	Niet overnemen	Het principe zal moeten zijn dat daadwerkelijke inkomsten en rendementen belast moeten worden. Dit is ook altijd de lijn van onze staatssecretaris, Tjebbe van Oostenbruggen, geweest. Het is dan aan mensen zelf om te kiezen wat de verstandigste investeringsvorm is (sparen op de bank, staatsobligaties, aandelen, etc.). Wat de vorm ook is: over het resulterende inkomen/rendement moet je belasting betalen. Daarbij moet opgemerkt worden dat momenteel al meer dan 50% van het vermogen in box 3 al overige bezittingen zijn i.p.v. bankspaartegoeden (in 2022: 439 miljard t.o.v. 398 miljard aan spaartegoeden). Het past dan niet om beleggen nog verder fiscaal te gaan stimuleren.	2
----	--------------------------------	---	---	---------------------	---	-----------------------	---	---